

Ερμηνεία της χαρακτηριστικότερης ευχής της μεγάλης Τεσσαρακοστής

/ [Γνώμες](#)

Πρωτοπρεσβύτερος π. Παντελεήμων Κρούσκος, Θεολόγος

Κύριε και Δέσποτα της ζωής μου: Από τον πρώτο στίχο ο πιστός, αναθέτει την πορεία και την κατάληξη της ζωής του στον Κύριο και Θεό, τον οποίο αναγνωρίζει ως μοναδικό αυθέντη του και δεσπότη του.

Η δεσποτεία αυτή είναι μια ομολογία αφοσίωσης, αφιέρωσης και πλήρους εμπιστοσύνης στον Θεό και δεν περικλείει κάποιο ίχνος δουλοπρέπειας. Επιπλέον δε, υποδηλοί την ευεργετική ταπεινοφροσύνη του προσευχομένου, πού είναι βασική προϋπόθεση για μια καθαρή προσευχή και αποτελεί τέλος σύντομη ομολογία πίστεως.

Πνεύμα αργίας, περιεργείας, φιλαρχίας και αργολογίας μη μοι δως: Είναι ο Θεός πού δίδει πονηρούς λογισμούς και πνεύμα αμαρτίας στον άνθρωπο; Σίγουρα

όχι , διότι ούτε εκπειράζει τον άνθρωπο, ούτε είναι πηγή του κακού. Πλην όμως, επειδή είναι ο «Κύριος και δεσπότης της ζωής», είναι εκείνος ο οποίος παραχωρεί διάφορες καταστάσεις, για την παιδαγωγία του ανθρώπου και χωρίς το θέλημα Του, δεν συμβαίνει τί ωφέλιμο ή επιβλαβές, ούτε καν οι εμπνεύσεις του πειραστή στον άνθρωπο. Τα πάθη αυτά πού παρατίθενται ως μία επίφοβη ομάδα, συνδέονται μεταξύ τους. Έχουν να κάνουν όλα ανεξαιρέτως με την αγωνιστικότητα του πιστού και τον πειρασμό της ραθυμίας! Αργία είναι να μην επιτελεί ο πιστός πνευματικό αγώνα, κόπους και έργα προς σωτηρία δική του και ωφέλεια των άλλων. Περιέργεια είναι η δειλία και μικροψυχία. Προ του αγώνα δηλαδή ο πιστός να περιεργάζεται κάθε δυσκολία, να δειλιά, να ραθυμεί και να πέφτει σε απελπισία, χωρίς καμία θέληση να επιτελέσει πνευματικό αγώνα και κατά Χριστόν ζωή και αρετές. Η φιλαρχία είναι η φιλοπρωτία. Ο πιστός οφείλει να είναι διάκονος του πλησίον, εμπράκτως και διά των έργων και όχι να ζητά να εξουσιάζει και να ξεχωρίζει, να υψηλαυχεί και να ζητά να διακονείται. Η πνευματική ραθυμία, αργία και περιέργεια, φέρνουν την νέκρωση έργων, πού γεννάει τον εγωϊσμό και την βδελυρή ανάγκη να βλέπουμε τους γύρω μας ως οφειλέτες και υπηρέτες μας, την φιλαρχία δηλαδή. Αργολογία, είναι η φλυαρία, το πονηρό ρήμα, η κατάκριση, η καταλαλιά, αλλά και αυτό το ρήμα, πού δεν είναι ούτε ωφέλιμο, ούτε βλαβερό μεν , αλλά είναι ουδέτερο και ανώφελο δε και άκαρπο. Η αργολογία γεννάται κατά τον απόστολο Παύλο, στους ανθρώπους πού δεν εργάζονται, αλλά περιεργάζονται και διέρχονται τα σπίτια των χριστιανών, καταλαλώντας και ζώντας εις βάρος τους. Οπότε είναι απότοκο των προαναφερθέντων παθών και απόδειξη γελοιότητος και πνευματικής ακαρπίας.

Πνεύμα δε σωφροσύνης, ταπεινοφροσύνης, υπομονής και αγάπης χάρισαι μοι τω σω δούλω: Την προσευχή για την αποφυγή των παθών , διαδέχεται μία έκκληση για δωρεά αρετών. Διότι και αυτός ο αγώνας και αυτές οι αρετές είναι χαρισμένα από τον Θεό και όχι προσωπικά κατορθώματα. Σωφροσύνη είναι η εγκράτεια νου και σώματος, πού επιτυγχάνεται με σκληρή άσκηση και αυταπάρνηση και διαλύει πάσαν αργίαν. Ταπεινοφροσύνη είναι η πλήρης εξάρτηση από τον Θεό, η υποταγή του θελήματος, πού γεννάει την γενναιότητα και το θάρρος και διαλύει πάσαν περιέργεια και μικροψυχία. Η υπομονή και η αγάπη είναι το αποκορύφωμα του κέρδους του χριστιανού αγωνιστή, πού νικούν κάθε αίσθημα φιλοπρωτίας και αργολογίας, γιατί θέτει τον χριστιανό διάκονο και έσχατο των αδελφών του, συντηρεί την ταπεινοφροσύνη και την χαρά και τον οδηγεί στην τελειότητα.

Ναι, Κύριε Βασιλεύ, δώρησαι μοι του οράν τα εμά πταίσματα και μην κατακρίνεις τον αδελφόν μου, ότι ευλογητός ει εις τους αιώνας: Και πάλι μια αποδοχή και ομολογία της βασιλείας και της κυριότητας του Θεού στις ζωές

μας, ο οποίος είναι ευλογητός, δηλαδή άξιος δόξας και ευχαριστίας, για τα χαρίσματα πού μας παρέχει, αλλά και γιατί είναι σίγουρο και ασφαλές πώς θα εισακούσει την προσευχή της τεταπεινωμένης και συντετριμμένης ύπαρξης. Η κατάκριση του αδελφού γεννάει την σύγκριση, την υπερηφάνεια, το μίσος και την παράνοια. Ενώ η ενδοσκόπηση και η αυτογνωσία, και η χάρη να βλέπουμε, να ορίζουμε και να απομονώνουμε τις αμαρτίες μας, ώστε να τις ελέγχουμε και να τις καταπολεμούμε, ταπεινώνει τον άνθρωπο, τον κάνει αληθινά σοφό και του δίνει την διάκριση και την όραση να βλέπει τον Θεό, τον εαυτό του και τους γύρω πολύ καθαρά. Να βλέπει τους πάντες, χωρίς να φαίνεται ο ίδιος και τέλος να γίνεται διά της διακρίσεως, της υψηλής, κατά χάριν επίγειος θεός ο ίδιος.

Η προσευχή αυτή είναι η χαρακτηριστικότερη της μεγάλης Τεσσαρακοστής και κρύβει εν συντόμω εντός της, όλες αυτές τις υψηλές έννοιες της ορθόδοξης ασκητικής και τα απαραίτητα συστατικά για να γνωρίσουμε τον Θεό, τον εαυτό και τον πλησίον μας. Άμποτε η χάρη και η δυναμική της, να συνοδεύουν τον ισόβιο αγώνα μας και να συντελέσουν στην κατά Χριστόν τελείωση και δικαίωση μας.

Πηγή: www.euxh.gr